

Motion till riksdagen 2005/06:Bo235

av **Krister Hammarbergh och Per Bill (m)**

Bevarande av vattenkraftens produktionskapacitet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om översyn av miljöbalken och andra bestämmelser i syfte att säkerställa ett bevarande av vattenkraftens produktionskapacitet.

Motivering

Sedan miljöbalken infördes 1999 har villkoren för att ompröva vattendomar kraftigt utvidgats. Omprövningar av vattendomar kan medföra minskad tillgång till förnybar el. I förlängningen leder minskad vattenkraftsproduktion till ökad negativ påverkan på miljön genom ökad användning av miljömässigt sämre alternativ. Omfattande samhällsekonomiska förluster står för dörren om inte omprövningarna av vattendomar görs på ett sådant sätt att vattenkraftens produktionsförmåga bevaras och i bästa fall effektiviseras.

Vattenkraften är otvetydigt Sveriges viktigaste energislag; det är ett rent, förnybart, inhemskt och kostnadseffektivt energialternativ som i dag utgör nära hälften av landets elproduktion. Vattenkraften är också förutsättningen för att vårt energisystem skall fungera effektivt, eftersom det är en reglerbar energikälla. Det är avgörande för vårt välfärdssamhälle att vattenkraftens produktionskapacitet bevaras.

Det finns emellertid flera faktorer som hotar vattenkraftens framtid; inte minst handlar det om omprövningar av villkor för vattendomar. Miljöbalkens regler för dessa omprövningar är omfattande och komplexa. Förutom miljöbalken har andra förändringar påverkat så att fler omprövningar kan förväntas, t ex skapandet av nya vattenmyndigheter. Experter är överens om att förutsättningarna för omprövningar kraftigt vidgats i jämförelse med den gamla vattenlagen. Praxis visar att många omprövningar sker med hänvisning till det särskilda skyddet för fisket, vilket ofta resulterat i höjningar av minivattenföringen, som i sin tur minskar elproduktionen.

Fel! Okänt namn på

Enligt lagen kan en ny vattendom begränsa produktionen med 5 procent i ett vattenkraftverk utan att ersättning utgår till kraftverksägaren. Tyvärr tyder erfarenheterna de senaste åren på att omprövningarna av vattendorar i regel leder till en sådan produktionsinskränkning. Om denna utveckling fortsätter riskerar förnybar elproduktion motsvarande flera TWh att försvinna. Om bortfallet kompenseras genom import försvagas handelsbalansen.

Dessutom innebär förlusten av inhemsk el att man måste ersätta bortfallet med andra energiproduktionsalternativ som med all säkerhet är miljömässigt sämre än vattenkraften. Den el som produceras på marginalen kommer i dag från kolkraft.

Risken för produktionsförluster till följd av omprövningar av vattendorar måste kartläggas bättre. Sämre villkor för vattenkraft genom nya vattendorar leder till sämre investeringsklimat och därmed sämre underhåll samtidigt som elproduktionsbortfallet kan resultera i ökat nyttjande av miljömässigt sämre energialternativ. Omfattande samhällsekonomiska förluster står för dörren om inte omprövningarna av vattendorar görs på ett sådant sätt att vattenkraftens produktionsförmåga bevaras och i bästa fall effektiviseras.

En översyn av miljöbalken och andra bestämmelser bör därför genomföras i syfte att säkerställa ett bevarande av vattenkraftens totala produktionskapacitet.

Stockholm den 30 september 2005

Krister Hammarbergh (m)

Per Bill (m)